

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjaugedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

Allahs Bekjender

RELIGION

Trond Ali Lindstad

Vi må ta Henrik Wergeland på alvor i spørsmål om religion og tro – og spesielt i hans siste stund.

At han har vært gjennom mange religiøse refleksjoner i vakre dikt kan ikke brukes som argument mot hans siste tanker om tro, slik det inviteres til av Tom Lotherington 22. juli. Hans tidligere presentasjoner av mangfold i sine tanker om religioner og hva han publiserte om religiøse emner, kan heller ikke brukes slik, som Dagne Groven Myhren (23. juli) gjør.

Wergelands siste tanker! Han dør «som en Allahs Bekjender». Han setter den kristne religion «langt lavere enn tyrkernes (det vil si muslimes)». Han forholder seg til «tyrkernes katekismus» (Koranen?), som han finner «svært god, og langt overlegen de dogmene som vår religion bekjenner seg til». Han anfører om de dogmer: «Kunne det tenkes noen mer absurd forestilling enn at det er nødvendig for vår frelse å ha en formidler som skal tale vår sak for guddommen?»

Dette er nedtegnelser gjort av vennen Wilhelm Lassen etter samtaler med Wergeland, ført videre av Wergelandkjenner Yngvar Ustvedt. Begge kilder bagatelliseres av Lotherington/Groven Myhren.

Uttrykt da, med Wergelands egne ord, i brev til sin far et par måneder før sin død, om sitt «endelig oppgjør med kristendommen» (Yngvar Ustvedt): «Mine begreper om Guds storhet og egen litenhet oppfyller meg med sterk trøst. Jeg dør som deist; som en Allahs oppriktige dyrker» Så dør Henrik Wergeland. Med den erkjennelsen?

Trond Ali Lindstad,
Oslo
lindstad@urtehagen.com

Nordisk Sommeruniversitet er et skoleeksempel på nyskap

Mindre demok

KRONIKK

Carsten Friberg

En æra er over. Etter 65 år står Nordisk Sommeruniversitet i fare for å miste støtten fra det nordiske samarbeidet. Begrunnelse: Sommeruniversitetet er demokratisk, brukerrevet og nyskapende.

Vi liker å tro at det nordiske samarbeidet er demokratisk og båret fram av gjennomsløktighet og saklighet. Dessverre ser det ut til å være mer ønsketenkning enn virkelighet. Det er i hvert fall inntrykket Nordisk Sommeruniversitet (NSU) sitter igjen med etter møtet med byråkratene i Nordisk Ministerråd (NMR). De valgte å betale for en evaluering av NSU, men så vekk fra konklusjonen. Deretter fjernet de støtten, med en begrunnelse full av feil og misforståelser.

NSU ble skapt i 1950, da en rekke framtrepende nordiske forskere formet rammen om tverrfaglige og tverrinstitusjonelle møter uten de faglige og institusjonelle begrensningene fra det daglige arbeidet. Siden da har sommeruniversitetet gitt akademikere, studenter og andre interesserte muligheter for å arbeide sammen med andre fagfolk for å bryte isolasjonen mellom fagdisipliner, skape nye forskningsområder og nye nordiske nettverk.

Hver sommer møtes over 100 deltakere til en uke med faglige aktiviteter, internasjonale gjester og kulturelle arrangementer. Det er en blanding av forskerkonferanse og folkehøyskole, blant annet fordi det er mulig å ta med familien. Forskere med

småbarn som har problemer med å reise på konferanser kan være med, og det at også barna er med, sprenger de formelle formene. Sommermøtene avholdes utenfor de større byene, i 2014 var det Sauðárkrúkur på Island og i 2013 Ulsteinvik. I år holdes møtet i Litauen, i samarbeid med det hviterussiske eksiluniversitetet EHU. Også om vinteren avholdes åtte-ni kortere seminarer med om lag 200 deltakere. Organiseringsbygget på frivillig arbeid; pengene går til faglige aktiviteter i stedet for ledelse og administrasjon.

Nordisk Ministerråd har bidratt med om lag 1,2 millioner kroner det siste året. I disse årene blir det kuttet i NMRs budsjett.

Dermed oppsto ideen om at NSU ikke lenger skal få direkte støtte. I stedet blir NSU en del av det nordiske forskningsprogrammet Nord-Forsk. Dermed, mente man, skulle det være mulig å spare penger. Hvordan man sparer penger på frivillig arbeid, er fortsatt ikke klart.

Samtidig iverksatte man en evaluering til 350.000 kroner. Ifølge evalueringen bør NSU videreføres.

Den gir en rekke anbefalinger, mange av dem identiske med initiativer NSU selv har kommet med de siste årene, for det er naturligvis rom for forbedringer. Tre eksterne eksperter ble bedt om å lese noen utvalgte publikasjoner. Kommentarene er kritiske: Publikasjonene kan ikke måle seg med internasjonale standarder, heter det.

Det ligger i sakens natur at man er uenige om slike vurderinger. Likevel er det merkelig å finne kommentarer som at de publiserte antologiene ikke er ensartede (en antologi er naturligvis

FALLER IKKE I SMAK: Embetsverket i Nordisk ministerråd har foreslått å kutte Fredrik Reinfeldt på en middag i 2013.

ikke det), at det mangler kvantitative metoder (flere av publikasjonene er filosofiske), at ekspertene kommer med gjetninger og at en ekspert hevder om publikasjonene ikke er fagfelleverdert, selv om det blant annet står omtalt på første side i en av dem.

Nettopp denne faktafeilen blir lagt til grunn for byråkratenes negative vurdering av NSU. Vi har pekt på feilen, men det avvises med begrunnelsen at alt er gått riktig for seg. At evalueringen ellers har en positiv konklusjon, blir ignorert. I stedet hevdes det

fra NMR at den demokratiske styringen ikke er hensiktsmessig. Demokrati er nemlig ikke effektivt. Mer profesjonell styring ser ut til å være anbefalingen; penger skal altså heller gå til ledelse enn faglige aktiviteter. Det er en meningsløs bruk av midler og vitner om en bekymringsverdig innstilling til demokratiet.

Demokratiet i NSU er blant annet med på å sikre deltakerengasjementet, slik at mange frivillig vil bruke tid på NSU og deltakerne selv

OVERHØRT

Det er ikke merkelig at det skrives om terror, men er det sikkert at den omfattende interessen for gjerningsmannen utelukkende skyldes den helt horrible massakren?

Teaterkritiker Anki Gerhardsen mener 22.juli-senteret gir Breivik det han vil ha, i Aftenposten

EU-politikken løses ikke opp, den strammes til. Venstresiden får det ikke lettere, men vanskeligere.

Trygve Hegnar spår EUs framtid, i Finansavisen

Forsiden reflekterer det vi vet nordmenn er opptatt av.

VGs vaksjef Håvard Holten om avisas forsideoppslag om sola 22.juli, til Morgenbladet

Jeg har mange ganger lurt på hvor fælt det har vært å bli ydmyket i debatt mot Øgrim og co. i Stuentersamfunnet i Oslo på seksti- og syttitallet. Var det virkelig så ille å tape så vel debatter som voteringer som tjuetreåring at smerten sitter igjen snart fem tiår seinere?

Aslak Sira Myre om Tron Øgrim, i Dagsavisen

DAGENS LØVÅS

MER DEBATT NESTE SIDE >>

ende nordisk samarbeid. Nå skal det strupes.

erati, takk

midlene til NSU. Her er generalsekretær Dagfinn Høybråten flankert av Helle Thorning-Schmidt, Erna Solberg og

FOTO: HEIKO JUNGE / NTB SCANPIX

skaper nye prosjekter. Det kalles brukerdreven innovasjon, men det faller ikke i smak hos byråkratene.

Prosjekter skal ikke skapes av deltakende forskere, de skal komme fra de nasjonale forskningsrådene. Dessuten ønsker de seg en omverdensanalyse, kommunikasjonsstrategi og at det skal søkes om midler i fri konkurranse med andre forskningsprosjekter. Det betyr flere oppgaver til NSU, men i stedet for å følge opp dette med flere midler, vil de kutte.

NSU vekker i dag oppmerksomhet utenfor Norden for sin eksperimenterende og nyskapende form og for den spesielle nordiske formen for forskning og kultur basert på deltakerdemokrati, inkluderende fellesskap, selvorganisering og ansvar, hvor alle kan være med, uansett ansiennitet og stilling.

Dessverre er det ikke lenger plass til dette i det nordiske samarbeidet, hvor profesjonell ledelse, evaluering og styring skal innføres – selv om begrunnelsen hviler på en evalueringsrapport

hvor man ignorerer anbefalingen og velger faktafeil som argument.

Denne uken avholdes Nordisk Sommeruniversitet for kanskje siste gang. Dermed stanser en 65 år gammel nordisk institusjon sitt virke – og man må spørre seg hva som i dag er virkeligheten for det nordiske samarbeidet.

Carsten Friberg, uavhengig forsker og tidligere talsmann for NSU
carsten.friberg@gmail.com

Oversatt av Lars Nygaard

Klassekampen 17. juli

De Grønne, klima og innvandring

BEFOLKNINGS-VEKST
Stig Sophus Frøland

I Klassekampen 17. juli redegjør talsperson og stortingsrepresentant for Miljøpartiet de Grønne (MDG), Rasmus Hansson, for partiets syn på befolkningsvekst i Norge. Hans uttalelser er foruroligende.

I motsetning til det rådende syn i andre norske partier og, jeg vil tro, majoriteten av den norske befolkning, ønsker MDG at norske kvinner skal føde færre barn. Hansson latterliggjør tiltak for å stimulere antall barnefødsler i Norge som et «utdattert politisk prosjekt».

Hanssons begrunnelse for dette er hensynet til klima, idet gjennomsnittsnordmannen – gjennom sitt forbruk – slipper ut langt mer klimagasser enn innbyggerne i de fattige deler av verden. Enkle demografiske beregninger tilsier at nedgang i barnefødsler blant etniske nordmenn over tid vil føre til at denne – globalt sett – lille folkegruppen forsvinner fra vår klode.

Dette er en oppsiktsvekkende, antinasjonal agenda hos et parti som er representert i den norske nasjonalforsamling.

Det må også tilføyes at Hanssons ønske om reduksjon i norske barnefødsler vil ha en forsvinnende liten effekt på de globale klimaproblemene.

Siden det er hensynet til klima som er bakgrunnen

for Hanssons brutale syn på nordmenns overlevelseseverdi, sperrer man øynene opp når han så går inn for å øke folketallet i Norge gjennom innvandring. Er Hansson så naiv at han tror innvandrere fra de fattige deler av verden, som strømmer til Norge for å nyte godt av vår materielle velstand, frivillig vil leve slik at deres lave forbruk og utslipp av klimagasser i hjemlandet opprettholdes her? Eller er det kun etniske nordmenns bidrag til klimaproblemer som er kritikkverdige?

Er det kun etniske nordmenns bidrag til klimaproblemer som er kritikkverdige?

Også Hanssons syn på innvandringen til Norge oser av naivitet. Denne «har økt vår kulturelle kapital og har på alle måter vært strålende». Det er helt

utrolig at Hansson ikke har fått med seg de betydelige problemer de siste års masseinnvandring har medført.

Mange har oppfattet MDG som et parti som først og fremst har et engasjert forhold til klimaproblematikk. Dette har ført til en betydelig tilstrømning til partiet av klimaidealister. Mange av partiets potensielle velgere vil trolig bli overrasket over at MDG synes å se på nordmenn som først og fremst et miljøproblem. Det er derfor vesentlig at partiet gir en grundig redegjørelse for sitt syn på sammenhengen mellom klima- og innvandringspolitikk.

Stig Sophus Frøland, professor dr.med.
s.s.froland@medisin.uio.no